

CRH (Srbija) d.o.o.
35 254 Popovac
Paraćin
Srbija

T +381 (0)35 572 200
F +381 (0)35 572 207

www.crhserbia.com

Bezbednosni list

CRH (Srbija) d.o.o.

Datum prvog izdanja: 28.04.2020

Verzija: 1

Datum izrade: 28.04.2020

Revizija: /

Datum revizije: /

1. Identifikacija hemikalije i podaci o licu koje stavlja hemikaliju u promet

1.1 Identifikacija hemikalije:

U skladu sa regulativom Republike Srbije:

Construfil – CRH filer

1.2 Identifikovani načini korišćenja hemikalije i načini korišćenja koji se ne preporučuju:

Construfil – CRH filer je kameno brašno i ima brojne namene: kao građevinski materijal, bitnu komponentu betona, kao agregat punilac pri proizvodnji asfalta za puteve, kao hemijska sirovina za proizvodnju kreča, može da se koristi i za odsumporavanje dimnih gasova u termoelektranama.

1.3 Podaci o snabdevaču:

a) Naziv: CRH (Srbija) d.o.o.

b) Proizvođač: CRH (Srbija) d.o.o.

c) Adresa i broj telefona: 35 254 Popovac; + 381 35 572 200; +381 63 657 615

d) Elektronska adresa: nenad.kokalj@rs.crh.com

1.4 Broj telefona za hitne slučajeve:

Nacionalni centar za kontrolu trovanja Tel: +381 11 3608 440; radno vreme 24h

2. Identifikacija opasnosti

2.1 Klasifikacija hemikalije:

Klasifikacija hemikalije je izvršena u skladu sa Pravilnikom o klasifikaciji, pakovanju, obeležavanju i oglašavanju hemikalije i određenog proizvoda u skladu sa globalno harmonizovanim sistemom za klasifikaciju i obeležavanje UN (*"Sl. glasnik RS", br. 105/2013 i 52/2017*)

Dovodi do jake iritacije oka, kategorija 2 – H319

Dovodi do oštećenja organa (pluća) usled dugotrajnog ili višekratnog izlaganja (usled udisanja), kategorija 1 – H372

2.2 Elementi obeležavanja:

Obeležavanje hemikalije je izvršeno u skladu sa Pravilnikom o klasifikaciji, pakovanju, obeležavanju i oglašavanju hemikalije i određenog proizvoda u skladu sa globalno harmonizovanim sistemom za klasifikaciju i obeležavanje UN (*"Sl. glasnik RS", br. 105/2013 i 52/2017*)

OPASNOST**Obaveštenja o opasnosti:**

H319: Dovodi do jake iritacije oka

H372: Dovodi do oštećenja organa (pluća - usled udisanja) usled dugotrajnog ili višekratnog izlaganja

Obaveštenja o merama predostrožnosti:

P260: Ne udisati prašinu / dim / gas / maglu / paru / sprej

P264: Oprati... detaljno nakon rukovanja

P270: Ne jesti, ne piti i ne pušiti prilikom rukovanja ovim proizvodom

P280: Nositi zaštitne rukavice / zaštitnu odeću / zaštitu za oči / zaštitu za lice

P314: Potražiti medicinski savet / mišljenje ako se ne osećate dobro

P305 + P351 + P338: AKO DOSPE U OČI: Pažljivo ispirati vodom nekoliko minuta. Ukloniti kontaktna sočiva, ukoliko postoje i ukoliko je to moguće učiniti. Nastaviti sa ispiranjem

P337 + P313: Ako iritacija oka ne prolazi: potražiti medicinski savet / mišljenje

P501: Odlaganje sadržaja / ambalaže u skladu sa nacionalnim propisima (Zakon o ambalaži i ambalažnom otpadu ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009), Zakon o upravljanju otpada ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010 i 14/2016))

2.3 Ostale opasnosti:

Nema

3. Sastav/Podaci o sastojcima**3.1 Podaci o sastojcima supstance:**

Nije relevantno.

3.2 Podaci o sastojcima smeše:

Naziv	EC broj	CAS broj	Koncentracija %	Klasifikacija prema CLP/GHS
CaCO ₃ - kalcijum karbonat	-	1317-65-3	80-98%	Irit. oka 2
MgCO ₃ – magnezijum karbonat	-	546-93-0	0-20%	Irit. oka 2
SiO ₂ – kvarc, silicijum dioksid	-	14808-60-7	<2%	Spec. toks – VI 1, Irit. oka 2

4. Mere prve pomoći**4.1 Opis mera prve pomoći:**

Kontakt sa očima: Pažljivo ispirati vodom nekoliko minuta. Ukloniti kontaktna sočiva, ukoliko postoje i ukoliko je to moguće učiniti. Nastaviti sa ispiranjem.

Kontakt sa kožom: Oprati kožu vodom.

Udisanje prašine: Izadište na svež vazduh. Prašina u grlu i nosnim prolazima trebala bi se spontano očistiti. Ako se iritacija nastavi ili kasnije razvije, kontaktirajte lekara.

U slučaju gutanja: Piti dosta vode. Nikada ne dajte tečnost nesvesnoj osobi. Kontaktirajte lekara.

4.2 Najvažniji simptomi i efekti, akutni i odloženi:

Oči: U slučaju da materijal dođe u kontakt sa očima može doći do iritacije.

Koža: Nema štetnih efekata.

Gutanje: Ne gutati. Gutanje male količine ovog proizvoda ne mora biti štetno.

Udisanje: Prekomerna izloženost prašini Construfil-a može povećati rizik od razvoja plućnih bolesti.

Životna sredina: Pri pravilnom korišćenju, ovaj proizvod nije opasan po životnu sredinu.

4.3 Hitna medicinska pomoć:

Prilikom posete lekara, poneti ovaj bezbednosni list sa sobom.

5. Mere za gašenje požara

5.1 Sredstva za gašenje požara:

Proizvod nije zapaljiv.

5.2 Posebne opasnosti koje mogu nastati od supstanci i smeša:

Proizvod nije zapaljiv, niti eksplozivan.

5.3 Savet za vatrogasce:

Ukoliko dođe do požara u blizini proizvoda, preduzeti mere i sredstva za gašenje požara koje su odgovarajuće za okolinu u kojoj je požar nastao.

6. Mere u slučaju udesa

6.1 Lične predostrožnosti, zaštitna oprema i postupci u slučaju udesa:

6.1.1 Za lica koja nisu obučena za slučaj udesa

Nositi zaštitnu opremu kako je opisano u poglavlju 8 i pratiti uputstva za bezbedno rukovanje datih u poglavlju 7.

6.1.2 Za lica koja učestvuju u odgovoru na udes

Procedure za slučaj udesa nisu zahtevane. Neophodna je zaštita disajnih organa u situacijama rasipanja prašine u vazduh.

6.2 Predostrožnosti koje se odnose na životnu sredinu:

Ne spirati proizvod u kanalizaciju, drenažne sisteme i vodene tokove.

6.3 Mere koje treba preduzeti i materijal za sprečavanje širenja i sanaciju:

Ukoliko dođe do rasipanja proizvoda, potrebno je prosuti materijal pokupiti i smestiti u odgovarajući kontejner. Prilikom sakupljanja prosutog materijala izbegavati postupke koji izazivaju disperziju prašine u vazduh. Izbegavati udisanje prašine. Nositi odgovarajuću zaštitnu opremu. Koristiti usisivač ili lopatu za skupljanje prosutog materijala. Ne ispuštajte u kanalizaciju, vodotokove ili na zemlju.

6.4 Upućivanje na druga poglavlja:

Videti Poglavlja 8 i 13 za više detalja.

7. Rukovanje i skladištenje

7.1 Predostrožnosti za bezbedno rukovanje:

Bezbedno rukovanje hemikalijom

Slediti preporuke date u Poglavlju 8.2.

Mere za sprečavanje širenja

Za čišćenje ovog proizvoda, pogledati Podpoglavlje 6.3.

Mere za prevenciju izbijanja požara

Nije primenljivo.

Mere za prevenciju stvaranja aerosola i prašine

Za čišćenje koristiti suve metode čišćenja, kao što su usisivači, koje ne bi dovele do disperzije prašine u vazduh.

Mere za zaštitu životne sredine

Nema posebnih mera.

Uputstva o opštoj higijeni na radnom mestu

Ne treba rukovati niti držati proizvod blizu hrane i pića. Nakon korišćenja materijala oprati ruke. Nositi zaštitna sredstva kao što su maske, respiratori i naočare ako je potrebno. Da biste sprečili kontakt sa kožom nositi zaštitne rukavice. Obezbediti dobru ventilaciju radnog prostora.

7.2 Uslovi za bezbedno skladištenje, uključujući nekompatibilnosti:

Prašina koja se može udisati, može se stvoriti tokom obrade, rukovanja i skladištenja. Skladištiti na suvom mestu i dalje od kiselina.

7.3 Posebni načini korišćenja:

Nema dodatnih informacija za posebne načine korišćenja.

8. Kontrola izloženosti**8.1 Parametri kontrole izloženosti:**

CaCO₃ - prosečna vrednost izloženosti tokom radne smene u trajanju od 8 sati: 15,5 mg/m³

SiO₂ (kvarc, silicijum dioksid) - prosečna vrednost izloženosti tokom radne smene u trajanju od 8 sati: 0,05 mg/m³

8.2 Kontrola izloženosti i lična zaštita:**Podaci o tehničkoj kontroli**

Potrebno je primeniti mere za smanjenje stvaranja prašine i sprečavanje emisije prašine u životnu sredinu kao što su otprašivanje, ventilacija kao i suve metode čišćenja koje ne prouzrokuju disperziju prašine u vazduh.

Podaci o merama lične zaštite

Opšte mere: U toku rada sa materijalom ne treba jesti, piti ili pušiti da bi se izbegao kontakt sa kožom ili ustima. Po završetku rada, skinuti kontaminiranu odeću, obuću, i pažljivo ih očistiti pre ponovnog korišćenja.

Zaštita očiju/lica

Koristiti zaštitne naočare sa bočnom zaštitom, koja će sprečiti kontakt prašine sa očima.

Zaštita kože

Koristiti odgovarajuće zaštitne rukavice, zaštitnu obuću i odeću.

Zaštita disajnih organa

Koristiti odgovarajuću zaštitu za disajne organe, ako je osoba potencijalno izložena koncentraciji prašine iznad maksimalnih dozvoljenih koncentracija.

Zaštita od termičkih opasnosti

Nije primenljivo.

9. Fizička i hemijska svojstva**9.1 Podaci o osnovnim fizičkim i hemijskim svojstvima hemikalije:**

a) **Izgled:** Bela zrna-prah bez mirisa

b) **Miris:** Bez mirisa

c) **Prag mirisa:** Nema prag mirisa

d) **pH:** (T = 20°): nije dostupno

e) **Tačka topljenja/tačka mržnjenja:** ~825°C / nije dostupno

f) **Početna tačka ključanja i opseg ključanja:** nije primenljivo

g) **Tačka paljenja:** nije primenljivo

h) **Brzina isparavanja:** nije primenljivo jer nije tečnost

i) **Zapaljivost (čvrsto, gasovito):** nije primenljivo jer je čvrst materijal koji je nezapaljiv i ne uzrokuje niti doprinosi zapaljivosti trenjem

j) **Gornja/donja granica zapaljivosti ili eksplozivnosti:** nije primenljivo jer nije zapaljivi gas

k) **Napon pare:** nije primenljivo

l) **Gustina pare:** nije primenljivo

m) **Relativna gustina:** nije dostupno

n) **Rastvorljivost (i) u vodi (T = 20°C):** nije rastvorljivo

- o) **Koeficijent raspodele u sistemu n-oktanol/voda:** Nije primenljivo jer je neorganska supstanca
- p) **Temperatura samozapaljenja:** Nije primenljivo
- q) **Temperatura razlaganja:** Nije primenljivo jer nema prisustva organskih peroksida
- r) **Viskozitet:** Nije primenljivo jer nije tečnost
- s) **Eksplzivna svojstva:** Nije primenljivo. Nije eksplozivan. Nije samo-sposoban za proizvodnju gasa pri hemijskoj reakciji pri temperaturi i pritisku i brzinom koje prouzrokuju oštećenja okoline. Nije sposoban za samo-održivu egzotermnu hemijsku reakciju.
- t) **Oksidujuća svojstva:** Nije primenljivo jer ne prouzrokuje niti doprinosi sagorevanju drugih materijala.

9.2. Ostali podaci

Mešljivost, provodljivost, rastvaranje u ulju, oksidoredukcioni potencijal: Nije dostupno.

10. Reaktivnost i stabilnost

10.1 Reaktivnost:

Proizvod je reaktivan sa kiselinama.

10.2 Hemijska stabilnost:

Proizvod je stabilan materijal, u uslovima pravilnog skladištenja (vidi poglavlje 7) i kompatibilan sa većinom drugih građevinskih materijala.

10.3 Mogućnost nastanka opasnih reakcija:

Proizvod ne podleže drugim reakcijama pri kojima dolazi do stvaranja opasnih proizvoda, niti podleže reakcijama polimerizaciji.

10.4 Uslovi koje treba izbegavati:

Vlažni uslovi tokom skladištenja mogu izazvati zgrudnjavanje.

10.5 Nekompatibilni materijali:

Nije primenljivo.

10.6 Opasni proizvodi razgradnje:

Proizvod se ne razlaže na opasne nus-proizvode.

11. Toksikološki podaci

11.1 Podaci o toksičnim efektima:

- a) akutna toksičnost:
Akutna toksičnost - (pacov) oralno LD50 - 6450 mg/kg
- b) korozivno oštećenje kože/iritacija:
Na osnovu dostupnih podataka, kriterijumi za klasifikaciju nisu ispunjeni
- v) teško oštećenje oka/iritacija oka:
Na osnovu dostupnih podataka, kriterijumi za klasifikaciju nisu ispunjeni
- g) senzibilizacija respiratornih organa ili kože:
Može izazvati iritaciju disajnih organa (pluća) usled dugotrajnog izlaganja.
- d) mutagenost germinativnih ćelija:
Na osnovu dostupnih podataka, kriterijumi za klasifikaciju nisu ispunjeni
- đ) karcinogenost:
Na osnovu dostupnih podataka, kriterijumi za klasifikaciju nisu ispunjeni
- e) toksičnost po reprodukciju:
Na osnovu dostupnih podataka, kriterijumi za klasifikaciju nisu ispunjeni
- ž) specifična toksičnost za ciljni organ-jednokratna izloženost:
Prašina može izazvati iritaciju grla i disajnih puteva. Kašalj, kijanje i teškoće u disanju se mogu javiti usled prekoračenja maksimalne dozvoljene koncentracije izlaganja.
- z) specifična toksičnost za ciljni organ-višekratna izloženost:
Nema hroničnih efekata. Može izazvati iritaciju disajnih organa (pluća) usled dugotrajnog izlaganja.
- i) opasnost od aspiracije:
Nema dostupnih informacija.
- j) Verovatni putevi izlaganja:
Peroralni, inhalacioni, dermalni, izloženost oka.

k) Simptomi u vezi sa fizičkim, hemijskim i toksikološkim svojstvima:

Prilikom kontakta organa za disanje sa prašinom, može doći do iritacije nosa, grla, pluća, sa simptomima kašlja.

l) Odloženi i trenutni efekti i hronični efekti usled kratkotrajnog i produženog izlaganja:

Često udisanje veće količine prašine tokom dužeg vremenskog perioda povećava verovatnoću razvoja plućnih bolesti.

lj) Efekti interakcije:

Nije dostupno.

m) Odsustvo određenih podataka:

Nije dostupno.

n) Podaci o smeši u odnosu na podatke o supstancama u njoj:

Nije dostupno.

nj) Ostali podaci:

Nije dostupno.

12. Ekotoksikološki podaci

12.1 Toksičnost:

Proizvod nije opasan za okruženje i nije otrovan za životinje.

12.2 Perzistentnost i razgradljivost:

Nije relevantno.

12.3 Potencijal bioakumulacije:

Nije relevantno.

12.4 Mobilnost u zemljištu:

Nije relevantno, proizvod je neorganski materijal i ne predstavlja rizik toksičnosti.

12.5 Rezultati PBT i vPvB procene:

Nije relevantno.

12.6 Ostali štetni efekti:

Nije relevantno.

13. Odlaganje

13.1 Metode tretmana otpada:

Otpadni proizvod se može ponovo koristiti.

Sa nastalim otpadom postupati u skladu sa važećim zakonskim propisima u oblasti upravljanja otpadom odredbama Zakona o upravljanju otpadom ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010 i 14/2016).

Proizvod – neiskorišćeni ostatak ili prosuta suva količina

Skupiti sav suvi neiskorišćeni ostatak. Potrebno je označiti kontejnere u kojima se nalazi suvi neiskorišćeni ostatak.

Proizvod – vlažne smese

Omogućiti proizvodu da se osuši, i spečiti ulaz u kanalizacione i drenažne sisteme ili u vodene tokove.

Proizvod – posle mešanja sa vodom, očvrstnut

Odložiti u skladu sa lokalnom regulativom. Ovaj proizvod ne predstavlja opasan otpad.

14. Podaci o transportu

Proizvod nije obuhvaćen međunarodnim propisima o transportu opasnih materija (IMDG, IATA, ADR/RID); ne zahteva se klasifikacija.

14.1 UN broj:

Nije relevantno

14.2 UN naziv za teret u transportu:

Nije relevantno

14.3 Klasa opasnosti u transportu:

Nije relevantno

14.4 Ambalažna grupa:

Nije relevantno

14.5 Opasnost po životnu sredinu:

Nije relevantno

14.6 Posebne predostrožnosti za korisnika:

Nije relevantno

14.7 Transport u rasutom stanju:

Nije relevantno

15. Regulatorni podaci

15.1 Propisi u vezi sa bezbednošću, zdravljem i životnom sredinom:

Pri izradi ovog bezbednosnog lista korišćeni su: Pravilnik o sadržaju bezbednosnog lista („Službeni glasnik RS“, broj 100/11); Zakon o hemikalijama („Službeni glasnik RS“, br. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12, 25/15); Pravilniku o klasifikaciji, pakovanju, obeležavanju i oglašavanju hemikalije i određenog proizvoda u skladu sa globalno harmonizovanim sistemom za klasifikaciju i obeležavanje UN („Sl. Glasnik RS“, br. 105/2013 i 52/2017) Pravilniku o ograničenjima i zabranama proizvodnje, stavljanja u promet i korišćenja hemikalija koje predstavljaju neprihvatljiv rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu („Sl. glasnik RS“ br.90/13, 25/15); Zakon o upravljanju otpadom („Sl. glasnik RS“, br. 36/2009, 88/2010 i 14/2016); Zakon o ambalaži i ambalažnom otpadu („Sl. glasnik RS“, br. 36/2009).

15.2. Procena bezbednosti hemikalije

Proizvod ne predstavlja opasnost po bezbednost i zdravlje na radu na osnovu raspoloživih podataka i ukoliko se koristi u skladu sa uputstvom.

16. Ostali podaci

16.1. Izmene

Nema izmena jer je izrađen nov bezbednosni list.

16.2. Skraćenice i akronimi

CAS Chemical Abstracts Service

CLP Klasifikacija, obeležavanje i pakovanje (Regulation (EC) No 1272/2008)

IATA Internacionalna asocijacija za vazdušni saobraćaj

IMDG Međunarodni pravilnik o pomorskom prevozu opasne robe

PBT Perzistentno, bioakumulativno i toksično

vPvB Visoko perzistentno, visoko bioakumulativno w/w težina po težini

LD 50 Smrtonosna doza (letalna doza) za 50 odsto testirane populacije.

16.3. Literatura i izvori podataka

Nema dostupnih informacija.

16.4 Spisak relevantnih oznaka

U Podpoglavlju 2.2. **Obaveštenja o merama predostrožnosti** dati su podaci koji stoje na etiketi. U dole navedenom tekstu objašnjeno je da se neke mere predostrožnosti odnose na prevenciju, reagovanje i odlaganje:

Obaveštenja o merama predostrožnosti – prevencija:

Znak opasnosti i pisano upozorenje:

OPASNOST

Sastav:

CaCO₃ – kalcijum karbonat: 80-98%

MgCO₃ – magnezijum karbonat: 0-20%

SiO₂ – kvarc, silicijum dioksid: < 2%

Opasnost:

H319: Dovodi do jake iritacije oka

H372: Dovodi do oštećenja organa (pluća - usled udisanja) usled dugotrajnog ili višekratnog izlaganja

P260: Ne udisati prašinu / dim / gas / maglu / paru / sprej

P264: Oprati... detaljno nakon rukovanja

P270: Ne jesti, ne piti i ne pušiti prilikom rukovanja ovim proizvodom

P280: Nositi zaštitne rukavice / zaštitnu odeću / zaštitu za oči / zaštitu za lice

P314: Potražiti medicinski savet / mišljenje ako se ne osećate dobro

P305 + P351 + P338: AKO DOSPE U OČI: Pažljivo ispirati vodom nekoliko minuta. Ukloniti kontaktna sočiva, ukoliko postoje i ukoliko je to moguće učiniti. Nastaviti sa ispiranjem

P337 + P313: Ako iritacija oka ne prolazi: potražiti medicinski savet/ mišljenje

P501: Odlaganje sadržaja/ambalaže u skladu sa nacionalnim propisima (Zakon o ambalaži i ambalažnom otpadu ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009), Zakon o upravljanju otpada ("Sl. glasnik RS", br. 36/2009, 88/2010 i 14/2016))

16.5. Savet za obuku

Kompanije moraju da obezbede da su zaposleni pročitali, razumeli i da primenjuju zahteve iz ovog bezbednosnog lista i takođe izvrše obuku svojih zaposlenih u oblasti bezbednosti, zdravlja i životne sredine.

16.6 Ostalo

Informacije u ovom bezbednosnom listu su u skladu sa saznanjima i raspoloživim informacijama proizvođača i pouzdani su ukoliko se proizvod koristi pod propisanim uslovima i u skladu sa primenom. Za bilo koju drugu upotrebu ovog proizvoda, uključujući i upotrebu ovog proizvoda u kombinaciji sa drugim proizvodima ili procesima odgovoran je isključivo korisnik ili distributer. Korisnik je odgovoran za određivanje odgovarajućih mera bezbednosti i za primenu zakonskih propisa koja se odnose na njegove aktivnosti.

-KRAJ BEZBEDNOSNOG LISTA-